ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ

ਵਿਸ਼ਾ- ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ (2023-24)

(ਵਿਲੱਖਣ ਸਮੱਰਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

ਸਮਾਂ :3 ਘੰਟੇ | ਲਿਖਤੀ: 80

ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ: 20

ਕੁੱਲ: 100

ਭਾਗ-(ੳ)

ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :- $20 \times 2 = 40$

ਪ੍ਰਸ਼ਨ- 1 ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ" ਆਦਿਵਾਸੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਉੱਤਰ ੳ. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ

ਅ. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ

ੲ. ਚੌਧਰੀ

ਸ. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ - 2. ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਉਪਜ, ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਬੀਜ ਆਦਿ ਕਿਸ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨਾਲ਼ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ ੳ. ਸਫੈਦ ਕ੍ਰਾਂਤੀ

ਅ. ਨੀਲੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ

ੲ. ਪੀਲੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ

ਸ. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਟਰਾਇਬ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਉੱਤਰ ੳ. ਕਬੀਲਾ

ਅ. ਸਮੂਹ

ੲ. ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ

ਸ.ਝੁੰਡ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-4 ਗੁਲਾਮ ਵਰਗ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ੳ. ਪੂੰਜੀਪਤੀ

ਅ. ਮਾਲਕ

ੲ. ਸਮੰਤ

ਸ. ਛੋਟੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-5. ਟ੍ਰਾਂਸ ਜੈਂਡਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ:

ਉੱਤਰ: ੳ. ਪੁਰਸ਼

ਅ. ਇਸਤਰੀ

ੲ. ਤੀਸਰਾ ਲਿੰਗ ਵਰਗ

ਸ. ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:6. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ:

ਉੱਤਰ: ੳ. ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦਿਸ਼ ਦੀ ਘਾਟ

ਅ. ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ਼ ਅਦਾਨ ਪ੍ਦਾਨ

ੲ. ਦੋਵੇਂ

ਸ.ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ਼ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ?

ਉੱਤਰ : ੳ. ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ

ਅ.ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆ

ੲ.ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਘਰੇਲੂ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ੳ. ਵਧਦਾ ਹੋਇਆ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ

ਅ. ਪਿੱਤਰ ਪੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ

ੲ.ਲੜਕੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ

ਸ.ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਰੰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ਼ ਬਿਰਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ੳ.ਅਣਗੌਲਿਆ

ਅ. ਗਰੀਬ

ੲ.ਨਾਰਾਜ਼

ਸ. ਕਮਜ਼ੋਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਅਸਮਰੱਥਾ,ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ : ੳ.ਕੁਪੋਸ਼ਣ

ਅ.ਬਿਮਾਰੀ

ੲ.ਦੁਰਘਟਨਾ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟ:

ਉੱਤਰ: ੳ.ਅਲਟਰਾ ਸਾਊਂਡ

ਅ. ਐਮ ਆਰ ਆਈ

ੲ.ਐਕ੍ਸਰੇ

ਸ. ਭਾਰ ਤੋਲਣ ਵਾਲ਼ੀ ਮਸ਼ੀਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਤੰਬਾਕੂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ੳ.ਕੈਂਸਰ

ਅ.ਏਡਜ਼

ੲ.ਡੇਂਗੂ

ਸ.ਸ਼ੂਗਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਕਿਸ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਨ?

ਉੱਤਰ: ੳ. ਮਹਾਰ

ਅ.ਬ੍ਰਾਹਮਣ

ੲ. ਅਰੋੜਾ

ਸ ਬਾਲਮੀਕ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14.ਸਤਿਆ ਸ਼ੋਧਕ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਕੌਣ ਸਨ?

ਉੱਤਰ: ੳ.ਜੋਤੀ ਰਾਓ ਫੂਲੇ

ਅ ਡਾ.ਅੰਬੇਦਕਰ

ੲ.ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਵਿੱਦਿਆ ਸਾਗਰ

ਸ. ਨਾਰਾਇਣ ਗੁਰੂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-15.ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ?

ਉੱਤਰ: ੳ. ਵੈਦਿਕ ਯੁੱਗ

ਅ. ਉੱਤਰਕਲੀਨ

ੲ. ਮੁਗਲ ਕਾਲ

ਸ. ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਦਾ ਕਾਲ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-16. ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਜਨੇਊ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?

ਉੱਤਰ: ੳ. ਦਵਿਜ

ਅ. ਸ਼ੂਦਰ

ੲ. ਕੁਲੀਨ

ਸ. ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17. ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਵਧਣਾ ਸੀਮਾ ਪਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ।

ਉੱਤਰ: ੳ. ਪੱਛਮੀਕਰਨ

ਅ. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਨ

ੲ.ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ

ਸ. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ੳ. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਪਣਾਉਣਾ

ਅ.ਫੈਸ਼ਨ ਕਰਨਾ

ੲ. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾਉਣਾ

ਸ .ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19. ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ ੳ. ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ

ਅ. ਲੜਾਈਆਂ

ੲ. ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ

ਸ. ਫੈਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20. ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਤੱਰਕੀ ਪਸੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ?

ਉੱਤਰ: ੳ. ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ

ਅ. ਸਿੱਖਿਆ ਸਹੂਲਤਾਂ

ੲ. ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ

ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ।

ਭਾਗ-(ਅ)

ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:- $\mathbf{10 \times 2 = 20}$

1. ਬਦਲਵੀਂ ਖੇਤੀ ਨੂੰ .... ਖੇਤੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ............. ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛੂਤ ਛਾਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ .... ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਸਹੀ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

4. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਅੰਤਰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।
5. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮੁਦਾਇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
6. ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਹੈ।

ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ

7. ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ	ਅਵਾਸਹੀਨਤਾ
8. ਪਿੱਤਰ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ	ਪਿਤਾ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ
9. ਬ੍ਰਾਹਮਣ	ਅੰਤਰ ਵਿਆਹ
10. ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ	ਜਾਤੀ ਵਿਵਸਥਾ

ਭਾਗ-(ੲ)

ਸ੍ਰੋਤ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:- $\mathbf{4 \times 2 = 8}$

ਪੇਂਡੂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ, ਉੱਚ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੂੰਜੀ ਪਤੀ ਕਿਸਾਨ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉੱਚ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਜਾਤ ਅਤੇ ਨੀਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ , ਮੱਧ ਕਿਸਾਨ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ, ਸਮਾਜ ਮੱਧਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਨੀਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸੀ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਮੌਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ੍ਹ ਸਥਾਨਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ।ਜਿਸ ਨਾਲ਼ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਦੇ ਲੋਕ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ , ਸੱਭਿਆਚਾਰ , ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ -1 ਪੇਂਡੂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ? 2

ਪ੍ਰਸ਼ਨ - 2	ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?	2
ਪ੍ਰਸ਼ਨ - 3	ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?	2
ਪ੍ਰਸ਼ਨ - 4	ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਕੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?	2

ਭਾਗ-(ਸ)

ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ) :- $4 \times 3 = 12$

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1. ਕਰਜ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-2. ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਝੁੱਗੀ/ ਝੌਂਪੜੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-3. ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਨ ਨਾਲ਼ ਜੁੜੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-4. ਵਰਗ ਅਤੇ ਜਾਤ ਵਿਚ ਭਿੰਨਤਾ ਦਰਸਾਓ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-5. ਕੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿੰਸਾ ਪਿੱਤਰ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-6. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-7. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-8. ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।